

ת"פ 56879/06/14 - מדינת ישראל נגד ע ל

בית משפט השלום בכפר סבא

27 בינואר 2016

ת"פ 56879-06-14 מדינת ישראל נ' ל
תיק חיצוני: 0-5140-20140-6247

בפני כבוד השופט מיכאל קרשן
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם ע ל

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד אורית קליינפלד

הנאשם בעצמו וב"כ עו"ד דורית גיטרמן

החלטה

1. הנאשם, ערן לוי יליד 1961, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של אימים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, ש.ל., בתו של הנאשם ילידת 2007 (להלן - "הקטינה"), שוהה מכוח החלטה שיפוטית במשמורת אצל אחות הנאשם, ועל הנאשם לקיים פגישות הדרכה במרכז טיפול של משרד הרווחה בהוד השרון (להלן - "המרכז"). במהלך החודשים מאי ויוני 2014, במסגרת פגישות עם עובדת סוציאלית במרכז איים הנאשם על העובדת הסוציאלית בפגיעה שלא כדין בגופו ובגוף בקטינה, בכך שאמר כי יתאבד ביחד עם הקטינה וכי אם תמשיך הקטינה להתגורר בבית דודתה - יברח את הקטינה מהארץ למדינה לה אין הסכם הסגרה עם ישראל.

2. הוגשו בעניינו של הנאשם שלושה תסקירים.

מהתסקירים עולה התמונה הבאה: הקטינה היא בתו של הנאשם. זוגתו הקודמת של הנאשם, אמה של הקטינה, נפטרה באופן פתאומי לפני כשנתיים. לאחר מות רעייתו התמסר הנאשם לגידול הילדה, אלא ששירותי הרווחה התערבו בשלב מסוים באופן שהביא להוצאת הקטינה מחזקתו. זאת עשו שירותי הרווחה לאחר שעלו דאגות בנוגע ליכולתו של הנאשם לגדל את הקטינה לבדו, תוך ראיית צרכיה וטובתה. יצוין כי לאחר מות רעייתו אושפז הנאשם בכפייה ושוחרר מאוחר יותר. הוחלט כי אין לנאשם מסוגלות הורית והוצא צו חירום לקטינה, שמאז מתגוררת בבית דודתה. הנאשם עסוק בניסיונות להחזיר את הקטינה אליו.

הנאשם התקשה להבין את חומרת האמירות שהגה כלפי גורמי הטיפול. הוא הסביר שהדברים נאמרו בשעת כעס ושלל רצון להזיק לבתו. נעשו ניסיונות רבים לשלב את הנאשם בטיפול, פסיכיאטרי ואחר. נמצא כי הנאשם מתנהג במניפולטיביות כלפי גורמי הטיפול, כשכל תכליתו החזרת הקטינה למשמורתו. שירות המבחן העריך כי במצבים בהם יתקשה הנאשם להשיג את מטרותיו, ובמצבי עימות מול גורמי הרווחה, קיים סיכון בינוני להישנות התנהגות דומה. הנאשם השתלב בטיפול פסיכיאטרי פרטי וכן במכון פרטי לשליטה בכעסים, אך הפסיק טיפול זה לאחר שבעה מפגשים. גורמי הטיפול סברו שיש צורך לשלב את הנאשם בטיפול במרכז מוסדר שאיננו מכון פרטי.

בהמשך חזרה בתו הקטינה של הנאשם למשמורתו והיא מתגוררת עמו ועם בת זוגו החדשה. אלא, שבחודש אוקטובר 2015 התקיימה ועדה בעניינו של הנאשם נוכח רצף אירועים חריגים והוחלט שהנאשם יופנה לבדיקה פסיכיאטרית, ולטיפול בכעסים. נמצא כי הנאשם סובל מפגיעה קוגניטיבית ושיפוט המציאות שלו פגום, והומלץ על מעקב פסיכיאטרי, טיפול תרופתי, טיפול פסיכולוגי והדרכה הורית. בחודש ינואר 2016 התקיימה ועדה נוספת בעניינו של הנאשם. הוחלט כי בתו תמשיך לשהות אצל הנאשם, אם כי הוא חויב במעקב פסיכיאטרי.

למרות האמור המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם ולחייבו במבחן ובשל"צ. המלצה זו יסודה בהערכה כי הכוונה טיפולית מחייבת תועיל לנאשם ואילו הרשעה תפגע משמעותית בדימויו העצמי ותהווה קטליזטור נוסף לתסכולים כלפי גורמי הטיפול.

3. ב"כ הנאשם, עו"ד דורית גיטרמן, עתרה לבטל את הרשעת הנאשם מן הטעמים המופיעים בתסקיר. הסנגורית טענה כי הגם שהנאשם אינו מסוגל להראות פגיעה קונקרטית בעיסוקו יש מקום לביטול ההרשעה בשל נסיבותיו האישיות, כמו גם הפגיעה התדמיתית שיחווה.

4. ב"כ המאשימה, עו"ד רחל אוליבה תמם, עמדה בטיעוניה על חומרת האיום שהושמע באוזני העובדת הסוציאלית. לדעת התובעת המלצת שירות המבחן בעניינו של הנאשם אינה עולה בקנה אחד עם הנתונים שהובאו בתסקירים. לבסוף נטען כי הנאשם לא הוכיח פגיעה קונקרטית בשיקומו ומכאן עמדת המאשימה כי יש לדחות את הבקשה.

דין והכרעה

5. הימנעות מהרשעה מהווה חריג לכלל הרחב על-פיו מקום שהוכחה אשמתו של בגיר יש להרשיעו בדין. הרשעה של נאשם שעבר עבירה פלילית מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי והיא נועדה להגשים את תכליותיו השונות של ההליך ביניהן הרתעת היחיד והרבים ואכיפה שוויונית של החוק.

6. יחד עם זאת ישנם מקרים בהם עלולים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העיקרון

העונשי הרחב, מצבים בהם מתגלה פער בלתי נסבל בין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי לפגיעתה בנאשם האינדיבידואלי. במקרים חריגים אלה מוסמך בית המשפט לסטות מהכלל הרגיל, ולהימנע מהרשעתו של נאשם. על סוגיה זו עמד בית המשפט העליון, למשל, בע"פ 9893/06 **אלון לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.2007), פסקאות 10-11:

"10. מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

11. מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדיון."

7. נחה דעתי כי בנסיבותיו המיוחדות של המקרה דן גובר השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, על האינטרס הציבורי הכללי.

8. עבירת האיומים אינה מסוג העבירות שאינן מאפשרות לשקול אי הרשעה, דוגמת עבירת השוחד [ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997); להלן - "**הלכת כתב**"]. כך גם כאשר דבר האיום חמור יחסית, כבענייננו, והכול כל עוד האיום לא מומש ולא נגרם נזק ממשי למושא האיום. בוודאי שניתן לשקול ביטול הרשעתו של מי שאיים מתוך מצוקה קשה, על רקע החלטת הרשויות ליטול ממנו את בתו בשל חוסר מסוגלות הורית לאחר מות רעייתו.

9. המלצת שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם נעוצה בהערכה כי, חרף קשייו, ניתן לרתום את הנאשם לטיפול שיפחית את מסוכנותו, ובהבנה כי במקרה מיוחד זה יסייע ביטול ההרשעה להפחית את רמת התסכול של הנאשם מהתערבות גורמי הטיפול בחייו ויחזק את הקשר עמו. יש לזכור כי גורמי הטיפול הם, במובנים רבים, נפגעי העבירה שביצע הנאשם, ועל כן ברור שהמלצתם בעניינו חריגה בכל מובן. הצורך בחיזוק רמת האמון בין הנאשם לגורמי הטיפול מתחדד נוכח העובדה כי הקטינה מצויה כיום, גם לאחר ההתפתחות המתוארת בתסקיר האחרון ובאישור גורמי הרווחה, בחזקת הנאשם וזוגתו החדשה.

הנה כי כן, במקרה מיוחד זה עלולה הרשעת הנאשם לפגוע קשות בשיקומו והיא עלולה לחבל באיזון העדין שהושג ביחסיו עם בתו הקטינה.

10. זאת ועוד. השיקול האינדיבידואלי שמצדיק, במקרים החריגים המתאימים, ביטול הרשעה, הוא רב פנים. אין לקבל את עמדת המאשימה כי שיקול זה מתמצה אך בפגיעה קונקרטית בפרנסה. עוד בהלכת כתב קבע כב' השופט (כתוארו אז) ש' לזין כי בין השיקולים האינדיבידואליים שראוי לשקול בעניין זה, שהם בעיקרם שיקולי שיקום, ניתן למנות גם את משמעות ההרשעה על דימויו העצמי של הנאשם (שם, עמ' 344).

אינני סבור כי פסקי הדין שהביאה המאשימה לתמיכה בטענותיה קבעו אחרת.

11. אשר על כן החלטתי לקבל את בקשת הנאשם. הרשעתו בדין מבוטלת, ואני מעמידו במבחן למשך חצי שנה בתנאי שיתמיד בתוכנית הטיפול ומחייבו בשל"צ בהיקף של 140 שעות בהתאם לתוכנית שגיבש שירות המבחן.

הזהרתי את הנאשם כי אם לא ימלא אחר צו השל"צ או צו המבחן ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט, להרשיעו ולגזור את עונשו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתנה היום, י"ז שבט תשע"ו, 27 ינואר 2016, במעמד הנוכחים.